

ВЪЗРАСТНИЯ ЧОВЕК КАТО ОБУЧАВАЩ СЕ

роля на мотивацията

ЦЕЛИЯТ ЧОВЕШКИ ЖИВОТ Е УЧИЛИЩЕ

Ян Амос Коменски

“Природата съединява всичко с постоянни връзки... От това следва, че ученето през целия живот трябва да бъде организирано така, че да представлява една енциклопедия, в която да няма нищо, което да не възниква от общия корен, нищо което да не стои на мястото си... Всичко, което се изучава трябва да бъде подкрепяно с аргументите на разума, че да не остава място нито за съмнение, нито за забравяне.”

из “Велика дидактика”

СЪВРЕМЕННИ СХВАЩАНИЯ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

! Учене за да знаеш – холистични основания

/образованието на всяка възраст от човешкия живот търпи развитие/

! Учене за да можеш да го правиш – физиологични

/промени на сензорните функции, бързина, ловкост и издръжливост/

! Учене за да бъдеш – експериментална психология

/интелектуално старите хора са не по-малко способни да учат/

! Учене за да жевееш с другите – социални основания

/потребност за споделяне на опит, знания, ценностни ориентации/

ТЕОРИИ ЗА СИТУАЦИИ В ЖИВОТА НА ВЪЗРАСТНИТЕ

1. Теория за “неангажираността”: старите хора да бъдат ангажирани с образование като здравословен отговор на остаряването и като част от реализиране на схемата за благородно остаряване.

2. Теория за активността: този който постепенно израства /остарява/, е този който поддържа да бъде активен и да поддържа връзка с общността.

3. Теория за границите на живота: борба за поддържане на енергия, разпределена между необходимостта да се придобиват нови знания и необходимостта да се участва активно в нови жизнени ситуации.

ВЪЗРАСТНИТЕ УЧАТ РАЗЛИЧНО

! УЧЕНЕ ЧРЕЗ ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

! УЧЕНЕ С ПОЛОЖИТЕЛНИ ЧУВСТВА

! УЧЕНЕ ЧРЕЗ ОСМИСЛЯНЕ

МОТИВИ ЗА УЧЕНЕ НА ВЪЗРАСТНИТЕ

1. Жизнени цели и вътрешни подбуди
2. Реално оценяване на личната изгода
3. Осъзнати потребности
4. Външен натиск /понякога желан/
5. Потребност да общуват /или осамотяват/
6. Извлечени от миналото поуки
7. Ниво на самооценка /самочувствие/
8. Доза егоцентризъм
9. Жизнена ситуация /финансово положение/
10. Средство за независимост
11. Обща култура /ценностна система/

УСЛОВИЯ ЗА УЧЕНОТО НА ВЪЗРАСТНИТЕ

1. Да бъде проблемно ориентирано
2. Целите трябва да се определят от учащия се
3. Да изхожда от опита на учащия се
4. Да е важно за опита на учащия се
5. Да се осъществява в една подкрепяща атмосфера на експериментиране
6. Учащия трябва да има обратна информация относно процеса на ученето си в съответствие с целите си
7. Ученето на възрастния не трябва да нарушава /препятства/ конкретната му жизнена ситуация

БАЗОВИ ПРИНЦИПИ ЗА УЧЕНОТО НА ВЪЗРАСТНИ

1. Умеят да поддържат способността си за учене
2. Обвързват ученето с определени “неотложни и специфични причини”
3. Имат диференцирани стилове на учене, когнитивни процедури и “умствени постановки” /начини, време, форми/
4. Предпочитат учебната дейност да бъде проблемно ориентирана
5. Миналият им опит може да бъде както стимул, така и пречка в усвояването на нови знания /закостенялост/
6. Склонни са към самоуправление в ученето

ВЪЗРАСТЕН УЧАЩ-ДРУЖЕСКИ ШАРЖ

1. ТОЙ Е СЕЛЕКТИВНО НЕБРЕЖЕН
2. УЧИ ДОБРЕ КОГАТО Е ПОЕЛ ОТГОВОРНОСТТА ЗА СЕБЕ СИ
3. УЧИ ДОБРЕ КАТО ПРАВИ НЕЩО
4. ПРИДВИЖВА СЕ ДОБРЕ КОГАТО Е НАЯСНО С МИНАЛИТЕ СИ ПОСТИЖЕНИЯ
5. ВНИМАНИЕТО МУ Е ОГРАНИЧЕНО.
МОЖЕ ЛЕСНО ДА БЪДЕ ПРЕТОВАРЕН
6. ИСКА ДА ВИДИ ЦЯЛОСТНАТА СХЕМА, А ОЩЕ ПО-ДОБРЕ АКО САМ Я КОНСТРУИРА
7. ИМА ЧУВСТВА, КОИТО ТРЯБВА ДА БЪДАТ ЩАДЕНИ !